

נעים להכיר... תמהיל אשראי עסקי

כדי שעסק יצמח לאורך זמן וימשיך להשיא רווחים, אחד הכלים החשובים העומדים לרשותכם הוא תמהיל אשראי המבוסס על תוכנית עסקית מקיפה – מדוע? ואיך עושים את זה?

מאת ניקול גלסולקר

תכנית עסקית מפורטת מורידה ב-50% את הסיכון להיקלע למשבר פיננסי בעסק

רבות נאמר על... וידוע לכל כי מומלץ לכל עסק לפעול על פי תוכנית עסקית שמפרטת את מבנה הפעילות, תזרים המזומנים הצפוי, ההוצאות הנדרשות וכן הלאה. בפועל, רוב בעלי העסקים שקועים בפעילות השוטפת ומזניחים את התכנון והביקורת הפיננסית על פעילות העסק. הדבר מוביל לכך שנוצרות בעיות בתזרים המזומנים שבעל העסק עצמו לא מבין למה, הבנק לא מוכן לשתף פעולה וסוגר את הברז והעסק נכנס לקשיים כלכליים כאשר על פניו אין שום סיבה לכך... העסק עובד ומרוויח כסף.

צריך להבין, תכנית עסקית היא הבסיס החיוני לכל עסק. לבד מהתמונה הכללית והרחבה שהיא נותנת לעסק, היא גם ניתוח סכמתי וברור שלו לפרטי פרטיו וככזו גם מאפשרת תכנון אסטרטגי מתוך הבנה כי השינוי והדינאמיות של השוק מחייבים מחד גמישות ומאידך בחינה פיננסית קבועה ומשתנה בהתאם.

תכנית עסקית מקיפה ומפורטת פותחת דלת מול גורם מאוד משמעותי בעסק – הבנק. באמצעותה הבנק לומד להכיר את היזם, העסק והפעילות שלו ומבין מה לב ליבו של העסק שלכם. על סמך תכנית זו תתאפשר בניית תשתית ליחסי אמון עם הבנק והעמדת אשראי מתאים לצרכי הפעילות. הדבר הינו מהותי ובסיסי ביותר להצלחת העסק.

בדרך כלל אנשי עסקים מקדישים זמן לכתובת תכנית עסקית כאשר הם מקימים חברה חדשה ככלי לתכנון וגיוס כספים, או בזמן התרחבות ו/או הקמת פעילות חדשה, על מנת לשכנע את הבנק להקצות להם אשראי מתאים. עם זאת, ישנה חשיבות רבה לעריכתה של תכנית עסקית גם במהלך הפעילות השוטפת של העסק כתגובה לשינויים חיצוניים ופנימיים, שני היתרונות העיקריים לפעולה זו הינם:

1. **צמצום סיכונים ושמירה על היציבות** – אלה שני תנאים שכל עסק מוכרח ליצר לעצמו כדי לחזק את מעמדו ולהגביר את רווחיותו, פעילות שוטפת של תכנית עסקית מאפשרת זאת תוך התאמת הכלים הנכונים מתוך המבחר הקיים לפתרון בעיות עסקיות.
2. **ניהול כספים** - תכנית עסקית מגדירה אופק עסקי ומאפשרת לפעול בצורה מסודרת ונכונה מבחינה פיננסית. באמצעות בחינת תזרים המזומנים, השקעות נדרשות והוצאות שוטפות ניתן לאבחן מראש את צרכי האשראי של העסק ולפעול הן לשיפור עמדות מול הבנק באופן שוטף והן לבקשת אשראי מוקדמת ומבוססת.

בניית תמהיל אשראי

פועל יוצא של הכנת תכנית עסקית הינו תכנון תמהיל האשראי לעסק.

בעלי עסקים רבים מסתפקים בביקור מזדמן בבנק, ומקבלים את מה שהוא מציע מבלי לנסות לבדוק את זה. שיטת הפעולה הזו יכולה אולי לשרוד לטווח הארוך, אולם היעדר תכנון ובקרה על תמהיל האשראי ישפיעו מאוד על יכולתו של העסק לצמוח ואף להתמודד עם משברים מזדמנים.

תמהיל האשראי, הוא בעצם הרכב סך כל המקורות הכספיים העומדים לרשות העסק. ניתן לחלק את המקורות הכספיים לשניים:

- **הון עצמי**, שם ניתן למצוא - הלוואות בעלים, השקעות בעלים, יתרת רווח ועוד
- **הון זר**, אשר יכול לנבוע מהמקורות הבאים: ספקים, לקוחות, בנקים, קרנות סיוע כדוגמת הקרן בערבות מדינה וכדומה. את מקורות המימון מההון הזר יש לחלק לשניים: אשראי לזמן קצר ואשראי לזמן ארוך, כאשר פתרונות מימון לטווח הקצר כגון מסגרות אשראי, ניקיונות צ'קים וכד' יהיו משמעותית יקרים יותר מאשר הלוואות לטווח הארוך.

הבחירה כיצד לפעול מתבצעת על פי הצרכים הייחודיים של כל עסק ועל פי יכולות הגיוס שלו. באופן טבעי תמהיל האשראי של העסק צפוי להשתנות לאורך חייו בהתאם לשינויים באופיו, במוצריו ובשירותיו.

בחינה נכונה של תמהיל האשראי שלכם תבצע שתי פעולות מקדימות:

1. איתור צרכי ההון החוזר

2. איתור השקעות עתידיות

שיקולים משמעותיים בתמהיל האשראי הם בחינת הביטחונות הקיימים ואופטימיזציה של האשראי הניתן בגינם, פיזור סיכונים בין סוגי אשראי והון שונים, וכן שיפור תנאי המימון ובניית מערכת יחסים חיובית עם הבנק, כל אלה דורשים הבנה מקסימלית בשוק ההון ובכלים העומדים בפני העסק. פעמים רבות טעויות פיננסיות נעשות בשל שיקולים שאינם בהכרח נכונים כמו למשל שימוש נמוך בהון עצמי, שימוש גבוה באשראי בנקאי לטווח קצר או היעדר שימוש באשראי לקוחות. אולם מקורות האשראי הם מגוונים ופעמים רבות דווקא ההיצע מציף ומונע החלטה מושכלת.

אתם לא לבד

יזמים ואנשי עסקים מתרכזים מטבע הדברים באיכות השירות והמוצרים שהם מספקים, ועשויים שלא להקדיש תשומת לב מספיקה למקורות האשראי שלהם ואיכותם. חשוב לא להתפתות להצעה הראשונה שמקבלים בבנק, אלא לבחון את מכלול צרכי העסק ולפתח תוכנית לצריכת אשראי חכמה מותאמת באופן ייחודי לצרכי העסק.

על מנת לכתוב את התכנית העסקית ובניית תמהיל האשראי, מומלץ לפנות לגורם מקצועי עם ניסיון ממוקד בבניית תוכניות עסקיות ובניית תמהיל אשראי חכם ויעיל לעסקים. גורם זה יכול להיות איש כספים מתוך החברה בעל הידע והניסיון הנדרש לטיפול בנושא או חברה חיצונית המתמחה בנושאים הנ"ל ובעלת יתרון נוסף של "ראיית על" בהסתכלות על העסק.

הכותבת הינה מומחית לניהול וגיוס אשראי ומנכ"לית חברת **סמארט פיננסים**.